

**PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO W ZESPOLE SZKÓŁ SAMOCHODOWYCH
W POZNANIU W ROKU SZKOLNYM 2026/2027**

UWZGLĘDNIAJĄCY WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

(zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019r. poz. 325 i nowelizacją z dnia 20 stycznia 2026 – Dz. U. 2026 poz. 73)

1. Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego w ZSS zapewni i umożliwi uczniom rozwijanie świadomości własnych uzdolnień, posiadanych umiejętności, kwalifikacji, i zainteresowań. Sprawny system doradztwa zawodowego wskaże młodemu człowiekowi możliwości zdobycia wymarzonego zawodu. Uczeń musi posiadać świadomość, że jest autorem własnej kariery. Na drodze młodego człowieka stoi problem bezrobocia, rosnące tempo życia, co powoduje że dokonuje on czasami przypadkowych wyborów. To rzutuje na dylematy ekonomiczne i wysokie koszty emocjonalne. Te przesłanki powodują, że zachodzi potrzeba udzielania profesjonalnej pomocy w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego uczniom i ich rodzicom.
2. Adresatami wewnętrznego systemu doradztwa zawodowego są:
 - a. uczniowie,
 - b. rodzice,
 - c. nauczyciele,
 - d. środowisko lokalne.

Obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami, ma charakter planowanych działań.

3. Akty prawne regulujące doradztwo zawodowe w szkole:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej Dz. U. 1997, nr 78 poz. 483.
2. Ustawa prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016, Dz. U. 2017 poz. 59
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r., Dz. U. 2017 poz. 703 w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019r poz. 325 w sprawie doradztwa zawodowego.

4. Definicje podstawowych pojęć:

- **DORADZTWO ZAWODOWE** – proces wspierania osób w osiągnięciu lepszego zrozumienia samego siebie w odniesieniu do rodzaju pracy i środowiska pracy, w odniesieniu do wyboru właściwego zawodu, zmiany zatrudnienia oraz właściwego dostosowania zawodowego. Jego celem jest zapoznanie osoby radzącej się z: jej możliwościami i zainteresowaniami, możliwościami zawodowymi na rynku pracy, warunkami ekonomicznymi określonych prac i zawodów, przeciwwskazaniami i szczególnymi wymaganiami z punktu widzenia minimalnego i najlepszego poziomu dostosowania zawodowego, sposobami poszukiwania pracy, sposobami kontaktowania się z pracodawcą (na podst. Bańka 2005).

- **DORADCA ZAWODOWY** – osoba udzielająca pomocy w planowaniu i rozwoju kariery zawodowej, w wyborze odpowiedniego poziomu i kierunku dalszego kształcenia, a także odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia, stosując indywidualne i grupowe metody sprzyjające samopoznaniu i nabywaniu wiedzy o świecie zawodów. Współpracuje z pracodawcami w doborze kandydatów do

pracy, publicznymi służbami zatrudnienia, innymi instytucjami rynku pracy oraz organizatorami kształcenia i szkolenia zawodowego (Klasyfikacja zawodów i specjalności 2014).

- **PORADNICTWO ZAWODOWE** – działalność polegająca na udzielaniu młodzieży i dorosłym porad i pomocy w znalezieniu pracy, wyborze zawodu lub jego zmianie, a także kierunku kształcenia zawodowego, z uwzględnieniem możliwości psychofizycznych jednostki, jej sytuacji życiowej oraz aktualnych potrzeb rynku pracy. W przypadku młodzieży poradnictwo zawodowe to preorientacja zawodowa, która odbywa się w szkołach oraz poradniach psychologiczno - pedagogicznych (na podstawie: Kupisiewicz, Kupisiewicz 2009). Standard usług poradnictwa zawodowego opiera się o zasadę bezpłatności, dobrowolności usług, równe traktowanie klientów, współdziałanie klientów, poufność świadczenia usług i ochrona danych osobowych, zawarcie z klientami jawnego kontraktu (Kreft 2008).

- **PREORIENTACJA ZAWODOWA** – wstępny etap poradnictwa zawodowego polegający na zaznajamianiu młodzieży: z właściwościami różnych zawodów oraz wymaganiami, jakie trzeba spełniać, aby można było je wykonywać; ze strukturą szkolnictwa zawodowego, rodzajami szkół zawodowych oraz możliwościami nauki zawodu; z aktualnym i perspektywicznym zapotrzebowaniem rynku pracy na poszczególne zawody oraz ich znaczeniem dla gospodarki narodowej; a także na kształtowaniu u młodzieży pozytywnego stosunku do pracy (Kupisiewicz, Kupisiewicz 2009).

- **KOORDYNATOR WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO** – osoba odpowiedzialna za nadzór, realizację i modyfikację wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego. Funkcję koordynatora sprawuje szkolny doradca zawodowy wyznaczony przez dyrektora szkoły

- **KARIERA** – w literaturze brakuje jednolitej definicji pojęcia „kariery”, jest ona przedstawiana między innymi jako: o sekwencja ról zawodowych, przez które jednostka przechodzi w swym życiu zawodowym. Pojęcie zakłada, że kolejne role mogą wiązać się z coraz wyższym prestiżem, nie wyklucza jednak zawodowej i społecznej ruchliwości w dół (Marshall 2008), o sekwencja kolejnych prac zawodowych i innych ról życiowych, których połączenie wyraża poziom zaangażowania danej osoby w pracę w jej ogólnym wzorcu samorozwoju (na podstawie: D. Super, w: Herr, Cramer 2001).

- **POLSKA RAMA KWALIFIKACJI (PRK)** - opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom europejskich ram kwalifikacji, sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach, ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2016 r. poz. 64).

- **POZIOM POLSKIEJ RAMY KWALIFIKACJI** - zakres i stopień złożoności wymaganych efektów uczenia się dla kwalifikacji danego poziomu, sformułowanych za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się. W PRK wyodrębniono 8 poziomów, które odnoszą się bezpośrednio do 8 poziomów Europejskiej Ramy Kwalifikacji (Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2016 r. poz. 64).

- **KWALIFIKACJE ZAWODOWE** – zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych, nabytych w edukacji formalnej lub nieformalnej, których osiągnięcie zostało potwierdzone przez upoważnioną instytucję (Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, Dz.U. z 2016 r. poz. 64).

- **KWALIFIKACJA W ZAWODZIE** – wyodrębniony w danym zawodzie zestaw efektów kształcenia, których osiągnięcie potwierdza świadectwo wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną po

zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie jednej kwalifikacji (Ustawa o systemie oświaty, Dz. U. 2015, poz. 2156 z późn.zm.). Do uzyskania dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, zależnie od zawodu, może być wymagane uzyskanie jednej lub kilku kwalifikacji w zawodzie. Ta sama kwalifikacja w zawodzie może występować w różnych zawodach.

- **KOMPETENCJE** – zdolność, umiejętność wykonywania czegoś prawidłowo lub efektywnie; zakres zdolności lub wiedzy danej osoby lub grupy (Colman 2009). Kompetencja nie istnieje w oderwaniu od zachowań, które możemy obserwować. Kompetencja przejawia się w wielu różnych zachowaniach.

- **KOMPETENCJE ZAWODOWE** – predyspozycje w zakresie wiedzy, umiejętności i postaw, zapewniające realizację zadań zawodowych na poziomie skutecznym lub wyróżniającym, stosownie do standardów określonych przez organizację dla danego stanowiska: zdolność do wykorzystania wiedzy i umiejętności w praktycznym działaniu (Król, Ludwiczynski 2006). Także: uprawnienia do działania w określonym obszarze zawodowym, na podstawie uzyskanych kwalifikacji, pozwalające na właściwe wykonanie zadań zawodowych; bez kompetencji nie można wykorzystać swoich kwalifikacji, zaś bez kwalifikacji nie można być kompetentnym.

- **KOMPETENCJE KLUCZOWE** – połączenie wiedzy, umiejętności i postaw odpowiednich do sytuacji; kompetencje te potrzebne są wszystkim do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia. Kompetencje kluczowe uważane są za jednakowo ważne, a zakresy wielu z nich częściowo się pokrywają i są ze sobą powiązane. Wyróżniamy osiem kompetencji kluczowych: - porozumiewanie się w języku ojczystym, - porozumiewanie się w językach obcych, - kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo – techniczne, - kompetencje informatyczne, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna. (Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej (2006/962/WE).

- **WIEDZA** – zbiór opisów faktów, zasad, teorii i praktyk, przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej (Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2016 r. poz. 64).

- **UMIEJĘTNOŚCI** - przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej (Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2016 r. poz. 64).

- **UPRAWNIENIA ZAWODOWE** – pojęcie często używane zamiennie z pojęciem kwalifikacje (nie jest zdefiniowane w Kodeksie Pracy); w węższym znaczeniu to prawo do czegoś, możliwość podjęcia określonego działania w zakresie objętym przepisami prawa; ponadto wydane w sposób formalny upoważnienie do wykonywania określonych zadań w ramach zawodu (<http://www.rp.pl/Kadry/310229970>).

- **POSTAWA** – nastawienie wobec ludzi, sytuacji, instytucji lub procesów społecznych, uważana za wskaźnik leżących u jej podstaw wartości lub przekonań; skłonność do postępowania w określony (bardziej lub mniej spójny) sposób wobec ludzi i sytuacji (gdy o postawie wnioskuje się jedynie na podstawie obserwowanych zachowań) (Marshall 2008).

- **UZDOLNIENIA** - dyspozycja warunkująca nabywanie nieprzeciętnych sprawności lub umiejętności w jakiejś dziedzinie (Drabik, Sobol 2013); zdolności kierunkowe, często określane jako uzdolnienia specjalne lub talent, czyli takie właściwości jednostki, które pozwalają na uzyskanie wysokich osiągnięć w konkretnej dziedzinie aktywności (Limont 2016).

- **WARTOŚCI** – termin mający kilka różnych znaczeń: o zasady i przekonania będące podstawą przyjętych w danej społeczności norm etycznych (Drabik, Sobol 2013), o wszystko, co jest dla danej osoby ważne, upragnione, niezbędne, a także darzone szacunkiem i uznaniem. W tym sensie wartość ma charakter subiektywny, ale równocześnie jest wyznaczana przez swoje obiektywne właściwości. Stanowi istotny składnik poglądu na świat danej jednostki oraz regulacji jej zachowań (Kupisiewicz, Kupisiewicz 2009).
- **ZAINTERESOWANIA ZAWODOWE** – utrzymująca się tendencja do obserwowania i poznawania danego obszaru rzeczywistości, związanego z wykonywaniem określonego rodzaju pracy zawodowej (Weyssenhoff, Kruk-Krymula, Biłko, Piekarski 2011).
- **PREDYSPOZYCJE ZAWODOWE** – właściwości anatomiczno-fizjologiczne, głównie budowa i funkcjonowanie układu nerwowego, w tym zadatki wrodzone, podlegające rozwojowi, warunkujące pomyślnie wykonywanie zadań zawodowych (Weyssenhoff, Kruk-Krymula, Biłko, Piekarski 2011).
- **PREFERENCJE ZAWODOWE** – emocjonalne nastawienie ku pewnym zawodom: niezweryfikowane przez doświadczenie i wiedzę o możliwościach zdobycia danego zawodu i wymaganiach związanych z jego wykonywaniem (Weyssenhoff, Kruk-Krymula, Biłko, Piekarski 2011).

5. Zadania szkolnego doradcy zawodowego:

- 1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją programu wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego we współpracy z pracodawcami w oparciu o system klas partnerskich i praktyki zawodowe realizowane przez uczniów ZSS
- 2) prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego – indywidualne i grupowe w oparciu o narzędzia cyfrowe , platformy, testy, mapy karier, zintegrowany system kwalifikacji, serwisy infozawodowe
- 3) opracowanie programu i koordynowanie realizacji i działań wynikających z programu doradztwa zawodowego w oparciu o analizę rynku pracy we współpracy z Centrum Doskonalenia Zawodowego dla Młodzieży i Obserwatorium Gospodarki i Rynku Pracy Aglomeracji Poznańskiej
- 4) wspieranie nauczycieli, w tym szczególnie wychowawców, w zakresie realizacji działań określonych w programie doradztwa zawodowego – szczególnie w realizacji wizyt zawodowych u pracodawców
- 5) koordynowanie działalności informacyjno- doradczej, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjno- zawodowej dla uczniów, badanie prognoz zapotrzebowania w zawodach i badanie losów zawodowych absolwentów ZSS
- 6) współpraca z Radą Pedagogiczną ZSS w zakresie konsultacji w celu zaopiniowania programu wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego
- 7) współpraca z instytucjami wspierającymi program wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego: kuratorium oświaty, urzędy pracy, uczelnie wyższe, centra informacji i planowania kariery zawodowej, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, hufce pracy, itp.

- 8) Współpraca z rodzicami w celu realizacji zadań związanych z doradztwem zawodowym – zaangażowanie rodziców w decyzje zawodowe uczniów ZSS

6. Zadania wychowawców i nauczycieli:

- 1) diagnozowanie potrzeb uczniów we współpracy z rodzicami na działania doradcze i przekazywanie tych informacji szkolnemu doradcy zawodowemu
- 2) prowadzenie w ramach godzin z wychowawcą zajęć poświęconych zagadnieniom doradztwa zawodowego i rynku pracy poprzez wykorzystanie narzędzi cyfrowych
- 3) pomoc szkolnemu doradcy zawodowemu w wypełnianiu zadań związanych z doradztwem zawodowym na forum klasy, szczególnie poprzez organizację wycieczek do zakładów pracy
- 4) diagnoza zapotrzebowania i chęci współpracy ze strony rodziców na działania doradcze związane szczególnie z branżą motoryzacyjną

7. Cele wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego w Zespole Szkół Samochodowych im. inż. Tadeusza Tańskiego w Poznaniu

I. Cele ogólne

1. Przygotowanie uczniów do świadomego wyboru dalszej drogi życiowej, świadomego wyboru szkoły policealnej, wyższej, kursów zawodowych, zawodu, zakładu pracy.
2. Wyzwalanie własnej aktywności ucznia w kierunku samopoznania, rozwoju zainteresowań, uzdolnień, rozpoznawanie swego usposobienia i temperamentu pod kątem predyspozycji do wykonywania wybranego zawodu.
3. Rozwijanie w uczniach świadomości mobilności zawodowej i pobudzanie aktywności do poszukiwania alternatywnych rozwiązań w różnych sytuacjach zawodowych i życiowych (w tym bezrobocie i niepełnosprawność).
4. Rozwijanie świadomości zawodowej.
5. Pomaganie uczniom w reorientacji zawodowej
6. Kształtowanie umiejętności sprawnego komunikowania się, współpracy w grupie i autoprezentacji.
7. Rozwijanie umiejętności samooceny i możliwości wykorzystania tej umiejętności, wyrabianie szacunku dla samego siebie.

8. Nabycie umiejętności przygotowania i pisania dokumentów towarzyszących poszukiwaniu pracy.

9. Poznanie rynku pracy.

10. Wyrabianie nawyku korzystania pomocy różnych instytucji.

II. Adresaci wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego w Zespole Szkół Samochodowych w Poznaniu :

a) W zakresie pracy z młodzieżą:

1. Poznawanie własnych zasobów - Uczeń:

- 1.1. sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy ("portfolio");
- 1.2. określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3. określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.4. rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.5. analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6. określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

2. Świat zawodów i rynek pracy - Uczeń:

- 2.1. analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- 2.2. określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje, z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania rynku pracy;
- 2.3. porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci, oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- 2.4. konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- 2.5. określa znaczenie i wskazuje możliwości odbycia stażu zawodowego lub zdobycia zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;
- 2.6. sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- 2.7. przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2.8. charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;
- 2.9. charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie - Uczeń:

- 3.1. korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, poza formalnego i nieformalnego;
- 3.2. analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- 3.3. określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;
- 3.4. analizuje możliwości kontynuowania nauki.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych - Uczeń:

- 4.1. ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 4.2. sporządza indywidualny plan działania - planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;
- 4.3. dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

5. W zakresie pracy z rodzicami:

- 5.1. Udzielenie indywidualnych porad i konsultacji

6. W zakresie współpracy z nauczycielami:

- 6.1. Uzyskanie wsparcia i pomocy w pracy wychowawczej.
- 6.2. Lepsze rozpoznanie potrzeb uczniów, ich poglądów, oczekiwań wobec szkoły i rynku pracy.

III. Program wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego w Zespole Szkół Samochodowych im. inż. Tadeusza Tańskiego w Poznaniu na poziomie Technikum Samochodowego w roku szkolnym 2025/2026

a. Praca z uczniami

KLASA I

- Określenie zgodności posiadanych przez uczniów predyspozycji (preferencje, zainteresowania) z realizowanym kierunkiem kształcenia.
- Komunikacja interpersonalna, autoprezentacja.
- Świadomość barier komunikacyjnych i ich wpływ na efektywność wykonywanej pracy.
- Zasady skutecznej i poprawnej komunikacji w tym elektronicznej.
- Doskonalenie umiejętności słuchania oraz precyzyjnego przekazywania informacji.
- Rozwijanie wiedzy na temat stresu i nieadekwatnych warunków pracy dla zdrowia i odporności człowieka.

- Samoocena, mocne i słabe strony, zdolność do obserwacji i analizy własnych zachowań, uczuć, myśli, stylu uczenia się.
- Radzenie sobie w sytuacjach trudnych stresujących i konfliktowych (reorientacja zawodowa, przekwalifikowanie się).
- Postrzeganie siebie oraz bycie postrzeganym przez innych w mediach społecznościowych i konsekwencje z tym związane.
- Przygotowanie do pełnienia ról społecznych i zawodowych.

KLASA II

- Rozwijanie świadomości mobilności zawodowej pobudzanie aktywności do poszukiwania alternatywnych rozwiązań w różnych sytuacjach zawodowych i życiowych (w tym bezrobocie i niepełnosprawność).
- Poruszanie się na rynku pracy.
- Przedstawienie możliwości i aspektów prawnych posiadania własnej działalności gospodarczej.
- Wzbogacenie wiedzy dotyczącej źródeł motywacji: rozpoznanie kryteriów motywacji, określenia własnych kryteriów motywacji.
- Nabycie umiejętności przygotowania dokumentów towarzyszących poszukiwaniu pracy.
- Zapewnienie uczniom poznania specyfiki lokalnego i regionalnego rynku pracy w aspekcie realizowanego kierunku kształcenia i kierunków pokrewnych.

KLASA III

- Przedstawienie możliwości nabywania kwalifikacji zawodowych w trakcie nauki w szkole.
- Praca indywidualna z uczniami w przewyżnianiu problemów szkolnych.
- Pomoc w poszerzaniu wiedzy ogólnej i budowaniu kolejnych etapów rozwoju edukacyjno-zawodowego i kontynuacji nauki (poszerzenie wiedzy na temat oferty edukacyjnej KKZ, uczelnie wyższe, szkoły policealne).
- Doskonalenie umiejętności pracy w grupie (środowiska wielokulturowe i wielopokoleniowe oraz praca na zasobach).

KLASA IV i KLASA V

- Zapewnienie uczniom poznania specyfiki lokalnego i regionalnego rynku pracy w aspekcie realizowanego kierunku kształcenia i kierunków pokrewnych.
- Kształtowanie umiejętności świadomego wyboru i poszukiwania pracy- poruszanie się na rynku pracy z wykorzystaniem technologii informacyjnych
- Pomoc w poszerzaniu wiedzy na temat zapotrzebowania rynku, oczekiwań pracodawców, znajomości dynamiki rynku pracy, terminologii rynku pracy (nowe zawody, stanowiska).
- Przedstawienie możliwości i aspektów prawnych posiadania własnej działalności gospodarczej.
- Nabycie umiejętności przygotowania dokumentów towarzyszących poszukiwaniu pracy, zaprezentowanie swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej.

- Tworzenie biznesplanu, możliwość ubiegania się o dofinansowania.

b. Praca z rodzicami

KLASA I

- Wsparcie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci- zaangażowanie rodziców w pracę doradczą

KLASA II – V

- Przedstawienie aktualnej oferty edukacyjnej.
- Przedstawianie możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy.

IV. Program wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego w Zespole Szkół Samochodowych im. inż. Tadeusza Tańskiego w Poznaniu na poziomie Branżowej Szkoły I stopnia nr 9.

a. Praca z uczniami

KLASA I (Branżowa Szkoła I stopnia)

- Samoocena, mocne i słabe strony, zdolność do obserwacji i analizy własnych zachowań, uczuć, myśli, stylu uczenia się.
- Określenie zgodności posiadanych przez uczniów predyspozycji (preferencje, zainteresowania) z realizowanym kierunkiem kształcenia.
- Radzenie sobie w sytuacjach trudnych (reorientacja zawodowa, stres nieadekwatne warunki pracy dla zdrowia i odporności człowieka).
- Postrzeganie siebie oraz bycie postrzeganym przez innych w mediach społecznościowych i konsekwencje z tym związane.
- Przygotowanie do pełnienia ról społecznych i zawodowych.

KLASA II (Branżowa Szkoła I stopnia)

- Rozwijanie świadomości mobilności zawodowej pobudzanie aktywności do poszukiwania alternatywnych rozwiązań w różnych sytuacjach zawodowych i życiowych (w tym bezrobocie i niepełnosprawność).
- Poruszanie się na rynku pracy, szczególnie z wykorzystaniem technologii multimedialnych
- Zapewnienie uczniom poznania specyfiki lokalnego i regionalnego rynku pracy w aspekcie realizowanego kierunku kształcenia i kierunków pokrewnych.
- Nabycie umiejętności przygotowania dokumentów towarzyszących poszukiwaniu pracy.
- Doskonalenie umiejętności pracy w grupie (środowiska wielokulturowe i wielopokoleniowe oraz praca na zasobach).
- Komunikacja interpersonalna, autoprezentacja.
- Świadomość barier komunikacyjnych i ich wpływ na efektywność wykonywanej pracy.
- Zasady skutecznej i poprawnej komunikacji w tym elektronicznej.
- Doskonalenie umiejętności słuchania oraz precyzyjnego przekazywania informacji.

- Wzbogacenie wiedzy dotyczącej źródeł motywacji: rozpoznanie kryteriów motywacji, określenie własnych kryteriów motywacji.

KLASA III (Branżowa Szkoła I stopnia)

- Wskazanie możliwości uzyskiwania dalszych kwalifikacji zawodowych w tym poszerzenie wiedzy na temat oferty edukacyjnej KKZ, szkoły branżowej II stopnia.
- Pomoc w poszerzaniu wiedzy na temat zapotrzebowania rynku, oczekiwań pracodawców, znajomości dynamiki rynku pracy, terminologii rynku pracy (nowe zawody, stanowiska)
 - Przedstawienie możliwości i aspektów prawnych posiadania własnej działalności gospodarczej.
- Zapewnienie uczniom poznania specyfiki lokalnego i regionalnego rynku pracy w aspekcie realizowanego kierunku kształcenia i kierunków pokrewnych.
- Kształtowanie umiejętności świadomego wyboru i poszukiwania pracy- poruszanie się na rynku pracy.
- Doskonalenie umiejętności pracy w grupie (środowiska wielokulturowe, wielopokoleniowe oraz praca na zasobach).
- Wzbogacenie zakresu wiedzy na temat organizowania i kontrolowania własnej pracy.
- Tworzenie biznesplanu, możliwość ubiegania się o dofinansowania

b. Praca z rodzicami – zaangażowanie rodziców w działania doradcze

KLASA I/II/III

- Indywidualne porady i konsultacje o możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy i dalszej edukacji.
 - przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych.
- c. Praca z nauczycielami mająca na celu koordynację i optymalizację działań podejmowanych przez szkołę mających na celu wspieranie ucznia w procesie rozwoju zawodowego:
- włączanie zagadnień z zakresu planowania kariery zawodowej do programu godzin wychowawczych i innych przedmiotów,
 - identyfikacja potrzeb i dostosowanie oferty edukacyjnej szkoły do zmian na rynku pracy,
 - wspieranie lokalnych inicjatyw mających na celu wspieranie młodzieży w procesie planowania kariery zawodowej i wejściu na rynek pracy

V. Plan wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego w Zespole Szkół Samochodowych im. inż. Tadeusza Tańskiego w Poznaniu w roku szkolnym 2024/2025

Tematyka działań	Adresat	Metody/ formy realizacji	Terminy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Poznanie własnych	Klasy	Diagnoza wychowawcza	Cały rok	wychowawcy klas (zapis w

zasobów/ wychowawcza autoanaliza SWOT w kontekście dalszej ścieżki edukacyjno- zawodowej uczniów / etyka zawodowa/	I/ II/ III Technikum Klasy I / II/ III Szkoly Branżowej I stopnia Klasa I Szkoly Branżowej II stopnia	oddziału/ praca wychowawcza w oparciu o program pracy wychowawczej	szkolny	dzienniku elektronicznym w temacie lekcji wychowawczej)
Świat zawodów i rynek pracy Analiza rynku pracy/ zawody przyszłości/ różne formy zatrudnienia/ konfrontacja oczekiwań z rzeczywistością/ formy aktywizacji zawodowej/ dokumenty aplikacyjne/ rozmowa kwalifikacyjna/ zakładanie własnej firmy oraz instytucje wspierające	Klasy III i IV Technikum Klasy III Szkoly Branżowej I stopnia Klasa I Szkoly Branżowej II stopnia	Konsultacje/ warsztaty/ ćwiczenia/ symulacja rozmowy kwalifikacyjnej/ analiza różnych form zatrudnienia/ Dzień Biznesu w ZSS- jak założyć własną firmę? /Tydzień Doradztwa Zawodowego w ZSS / wykłady uniwersyteckie dla maturzystów – kompetencje miękkie	Cały rok szkolny	szkolny doradca zawodowy/ nauczyciele praktycznej nauki zawodu / serwisy współpracujące z ZSS w ramach programu klas partnerskich
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie Korzystanie ze źródeł informacji o dalszym kształceniu się i doskonaleniu zawodowym/ korzyści z Life	Klasy IV i V Technikum Samochodowego Klasy III Szkoly Branżowej I stopnia Klasa I Szkoly Branżowej II stopnia	Konsultacje/ warsztaty/ wykłady/ ćwiczenia	Cały rok szkolny	Szkolny doradca zawodowy/ nauczyciele- wychowawcy (zapis w dzienniku elektronicznym w temacie lekcji wychowawczej)

Long Learning				
Planowanie rozwoju własnego i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych Cele, zadania i działania w kontekście planowania kariery/ Indywidualny Plan Kariery/	wszystkie klasy Technikum Samochodowego i Szkoły Branżowej I i II stopnia w Zespole Szkół Samochodowych	Konsultacje/ warsztaty/ wykłady/	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas/ szkolny doradca zawodowy

8. Szkolny doradca zawodowy w szczególności udostępnia informacje edukacyjno – zawodowe poprzez :

- konsultacje dotyczące pracy zawodowej (szukanie ofert pracy, udostępnianie informacji z zakresu prawa pracy, poradnictwa zawodowego, podnoszenia kwalifikacji)
- zbieranie i przekazywanie informacji na temat uruchomienia działalności gospodarczej na własny rachunek
- udostępnianie informacji na temat pisania dokumentów aplikacyjnych
- pozyskiwanie i przekazywanie informacji o tendencjach na rynku pracy i możliwościach zatrudnienia z wykorzystaniem technologii informacyjnych
- zbieranie i przekazywanie uczniom informacji o miejscach pracy związanych z wybranym zawodem; szczególnie w branży motoryzacyjnej
- pozyskiwanie informacji na temat możliwości dalszego kształcenia oraz warunków przyjęcia na studia;
- dostarczanie informacji absolwentom oraz rodzicom o szkoleniach i kursach podwyższających kwalifikacje zawodowe i pozwalających na uzyskanie nowych kwalifikacji;
- organizowanie poradnictwa grupowego oraz warsztatów związanych z aktywnym poszukiwaniem pracy „Szkolny Tydzień Doradztwa Zawodowego” we współpracy z Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży w Poznaniu;
- organizowanie spotkań z pracodawcami , przedstawicielami zajmującymi się rynkiem pracy oraz wycieczek do zakładów pracy
- współpraca z Radą Pedagogiczną ZSS oraz Radą Rodziców ZSS w ramach realizacji programu realizacji doradztwa zawodowego.

9. Zakres usług dodatkowych doradcy zawodowego:

- współpraca z kierownikiem warsztatów szkolnych ZSS i potencjalnymi pracodawcami
- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia zawodowego i kariery zawodowej;
- nawiązywanie kontaktów z urzędami pracy, Centrami Informacji i Planowania Kariery Zawodowej oraz uczelniami wyższymi

10. Korzyści wynikające z realizacji programu wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego:

- a. łatwy dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej – dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców- opiekunów prawnych;
- b. poszerzenie edukacyjnych i zawodowych perspektyw uczniów;
- c. świadome i trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe;
- d. ułatwienie wejścia na rynek pracy dzięki poznaniu procedur pozyskania i utrzymania pracy.

Niniejszy tekst jednolity programu wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego w Zespole Szkół Samochodowych im. inż. Tadeusza Tańskiego w Poznaniu wchodzi w życie z dniem 01.09. 2026 roku.

Opinia Rady Pedagogicznej ZSS:
pozytywna/negatywna

Uchwała nr.....z dnia2026r

Dyrektor
Zespołu Szkół Samochodowych

.....